

KMUTNB

NEWS ข่าวประกันคุณภาพการศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ฉบับที่ 353 ปักษ์แรก กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา <http://www.qa.kmutnb.ac.th>

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาโท และปริญญาเอก พ.ศ.2558

QA NEWS ฉบับที่ 351 และ 352 ได้เสนอคุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาตรี ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 โดยจะไม่ขอกล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา และเกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา ฉบับนี้ขอนำเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษามานำเสนอ โดยขอกล่าวถึงเฉพาะหลักสูตรระดับปริญญาโท และปริญญาเอก

ปรัชญาและวัตถุประสงค์ และแผนการจัดการศึกษา

ประกาศฯ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558 กำหนดไว้ว่า หลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญาเอก เน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถในระดับสูงในสาขาวิชาต่างๆ โดยกระบวนการวิจัยเพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างอิสระ รวมทั้งมีความสามารถในการสร้างสรรค์ร่องความก้าวหน้าทางวิชาการ เชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่นได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

ทั้งนี้ ระดับปริญญาโท มุ่งให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนางานและสังคม ในขณะที่ระดับปริญญาเอก มุ่งให้มีความสามารถในการค้นคว้าวิจัยเพื่อสรรรค์สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือนวัตกรรม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา งาน สังคม และประเทศ

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558 แบ่งการจัดการศึกษาระดับปริญญาโทเป็น 2 แผน คือ

1. แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ แบ่งเป็น 2 แบบย่อย ได้แก่

1.1 แบบ ก 1 เป็นแผนการศึกษาที่ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์อย่างเดียว จำนวนไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต แต่สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นได้ โดยไม่นับหน่วยกิตแต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันกำหนด

1.2 แบบ ก 2 ทำวิทยานิพนธ์จำนวนไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

2. แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษางานรายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องมีการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต

การจัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น 2 แบบ คือ

1. แบบ 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชา หรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นโดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันกำหนด

2. แบบ 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูงและก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ และวิชาชีพ และศึกษางานรายวิชาเพิ่มเติม

การจัดการศึกษาทั้งแบบ 1 และแบบ 2 แต่ละแบบแบ่งได้อีก 2 แบบย่อย สำหรับผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท และผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี ซึ่งมีจำนวนหน่วยกิตที่จะต้องทำวิทยานิพนธ์ และการศึกษางานรายวิชาต่างกัน แต่วิทยานิพนธ์ทั้ง 2 แบบย่อยจะต้องมีมาตรฐานและคุณภาพเดียวกัน

นอกจากนั้น ในการจัดการศึกษาหลักสูตรปริญญาเอก แบบ 1 ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาแบบทำวิทยานิพนธ์อย่างเดียว ประกาศฯ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 ได้กำหนดแนวทางไว้ว่า การเปิดสอนหลักสูตรปริญญาเอก แบบ 1 ให้สถาบันอุดมศึกษาคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

1. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ต้องมีผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และเป็นผลงานที่ชี้ชัดได้ว่าสามารถที่จะสนับสนุนการวิจัยในสาขาวิชาที่เปิดสอนได้

2. สถาบันที่จะเปิดสอนต้องมีหลักสูตรที่ดี มีมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเชื่อถือได้ และมีทรัพยากรสนับสนุนอย่างเพียงพอ

3. สถาบันที่จะเปิดสอนต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมที่จะรองรับ และสนับสนุนงานวิจัยของผู้เรียน

4. สถาบันที่จะเปิดสอนควรมีเครือข่ายความร่วมมือสนับสนุน

5. สถาบันที่จะเปิดสอนความพร้อมที่จะร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นได้

จำนวน คุณวุฒิ และคุณสมบัติของอาจารย์

อาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน ซึ่งมีหน้าที่สอนและ
 คุมคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558 กำหนดจำนวน คุณวุฒิ และคุณสมบัติของอาจารย์
 ประจำหลักสูตรระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก ไว้ดังนี้

หลักสูตรปริญญาโท	หลักสูตรปริญญาเอก
1. เป็นอาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้น 2. กรณีมีข้อตกลงร่วมผลิตกับสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษานุเคราะห์ที่มาจากองค์กรที่มีความร่วมมือ นั้นสามารถทำหน้าที่อาจารย์ประจำหลักสูตรได้ 3. มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่ตรงหรือสัมพันธ์กับ สาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน 4. มีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตาม หลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย * อาจารย์ใหม่ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก แม้ยังไม่มีผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์ ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้ ต้อง มีผลงานทางวิชาการภายหลังสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย 1 ชิ้น ภายใน 2 ปี หรือ 2 ชิ้นภายใน 4 ปี หรือ 3 ชิ้นภายใน 5 ปี 5. สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน	3. มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือ เทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ที่ตรงหรือสัมพันธ์กับ สาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน
 ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตร เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558
 กำหนดจำนวน คุณวุฒิ และคุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก ไว้ดังนี้

หลักสูตรปริญญาโท	หลักสูตรปริญญาเอก
1. เป็นอาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้น 2. มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือ เทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ 3. มีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตาม หลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย * อาจารย์ใหม่ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก แม้ยังไม่มีผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์ ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ระดับปริญญาโทและเอกได้ ต้องมีผลงานทางวิชาการภายหลังสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย 1 ชิ้น ภายใน 2 ปี หรือ 2 ชิ้น ภายใน 4 ปี หรือ 3 ชิ้นภายใน 5 ปี 4. จำนวนอย่างน้อย 3 คน และอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา 5. เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ ยกเว้นพบวิทยากรหรือสหวิทยากรให้เป็นอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถซ้ำได้ไม่เกิน 2 คน * กรณีมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน หรือมีจำนวน นักศึกษาน้อยกว่า 10 คน สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นกรณี 6. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องทำหน้าที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ ผู้สอนในหลักสูตรนั้นด้วย	2. มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือ เทียบเท่าที่มีตำแหน่งศาสตราจารย์